

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ “УКРАЇНА” (КИЇВ)
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ (БІЛА
ЦЕРКВА)
НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКЕ НАУКОВЕ ОБ’ЄДНАННЯ
ІМ.ЮРІЯ БОЙКА-БЛОХИНА (МЮНХЕН)
МІЖГАЛУЗЕВИЙ ІНСТИТУТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ТА
ПЕРЕПІДГОТОВКИ КАДРІВ БНТУ (МІНСЬК)
АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ КОМУНАЛЬНОГО ВИЩОГО
НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
(БІЛА ЦЕРКВА)
КАФЕДРА БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА ТА ІНФОРМОЛОГІЇ
КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА (КИЇВ)**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ХІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО – ПРАКТИЧНОЇ

КОНФЕРЕНЦІЇ

***«Удосконалення інформаційно-ресурсного
забезпечення освіти і науки в умовах
євроінтеграції»***

***25-27 травня 2017 року
м. Біла Церква***

Рекомендовано до друку Вченою радою Білоцерківського інституту економіки та управління Університету «Україна» (протокол № 9 від 29 травня 2017 року).

Редакційна колегія

Юхименко П. І.	Білоцерківський інститут економіки та управління Університету “Україна”, доктор економічних наук, професор
Загурський О.М.	Білоцерківський інститут економіки та управління Університету “Україна”, кандидат економічних наук, професор
Косач Т. М.	Білоцерківський інститут економіки та управління Університету „Україна”, кандидат філософських наук, доцент
Новохатько Л. М.	Київський університет імені Бориса Грінченка, Інститут журналістики, кафедра реклами та зв’язків з громадськістю, доктор історичних наук, професор
Горбенко Г. В.	Київський університет імені Бориса Грінченка, Інституту журналістики, кафедра реклами та зв’язків з громадськістю, кандидат педагогічних наук, доцент
Воскобойнікова-Гузєва О.В.	Київський університет імені Бориса Грінченка, Інститут журналістики, кафедра бібліотекознавства та інформології, доктор наук із соціальних комунікацій, професор
Романченко І. Г.	Київський університет імені Бориса Грінченка, Інститут журналістики, кафедра бібліотекознавства та інформології, кандидат історичних наук
Новак Я.В.	Білоцерківський інститут економіки та управління Університету „Україна”, кандидат юридичних наук, доцент
Півторак М. В.	Білоцерківський інститут економіки та управління Університету «Україна», кандидат економічних наук, доцент

УДК 378(477+4)

Удосконалення інформаційно-ресурсного забезпечення освіти і науки в умовах євроінтеграції: тези доповідей XIX Міжнародної науково-практичної конференції (25-27 трав. 2017 р.) / Білоцерківський інститут економіки та управління Університету «Україна»; за заг. ред. П. І. Юхименка ; наук. ред. Т. М. Косач. – Біла Церква, 2017. – 178 с.

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ
СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНОЇ СХЕМИ
НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ДОКУМЕНТОЗНАВЧОГО ЦИКЛУ
ТА ЇХ МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ПРИ ПІДГОТОВЦІ
ФАХІВЦІВ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ
«ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО ТА ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ»**

***Цвид-Гром Олена Петрівна,**
кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи,
Білоцерківський інститут економіки та управління Університету "Україна",
м. Біла Церква, Україна*

Сучасний стан вищої освіти в Україні перебуває на етапі якісного оновлення, змістової й організаційної трансформації. Законодавче поле української вищої освіти формується на основі Закону України «Про вищу освіту» [1], Указу Президента України «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» [5], Державної національної програми «Освіта» («Україна ХХІ століття») [2], Методичних рекомендацій щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах [4], державних та галузевих стандартів України і на підставі внутрішніх нормативних документів ВНЗ.

Гнучкість вищої освіти є основною передумовою її реформування і означає здатність навчальних закладів не лише реагувати на нові вимоги часу, але й передбачати їх, формулювати завдання з урахуванням позитивного міжнародного досвіду і європейських стандартів.

В освітній системі на базі новітніх інформаційно-комунікаційних технологій відбуваються фундаментальні зміни, вона набуває ознак відкритості, динамічності, ступневості і неперервності. Крім того, динамічний розвиток інформаційного суспільства і суспільства знань потребує від представників документно-інформаційної професії постійного самовдосконалення, здобуття нових знань, опанування технологій та сучасної техніки, вміння орієнтуватися в останніх наукових розробках, здобутках і тенденціях розвитку.

В узагальненому вигляді документознавець повинен володіти системним діалектичним мисленням, синтезувати знання на різних рівнях документаційного забезпечення, яке являє собою складний механізм, що охоплює: сукупність документів, які забезпечують виконання підприємством, організацією, установою властивих їй функцій; інформаційно-пошукові системи цих документів, що включають процеси реєстрації, обліку, пошуку документів в період їх функціонування; контрольні системи, що забезпечують виконання завдань і доручень з усіх функцій; системи керування документацією, метою яких є розробка і забезпечення впровадження прогресивних технологій створення форм документів, правил їх підготовки і оформлення, руху, використання і зберігання; людський фактор, що включає сукупність працівників, які здійснюють документаційне забезпечення управління, з урахуванням їх відповідальності за організацію робіт у сфері документації [7]. Перелічені знання, вміння і навички студенти зможуть

одержати при вивченні дисциплін документознавчого блоку, який займає центральне місце у професійній підготовці фахівців.

Основними документами, що конкретизують зміст навчання, є навчальні та робочі навчальні плани, а також програми навчальних дисциплін та робочі програми. Навчальні плани являють собою нормативні документи, що складаються на підставі освітньо-професійної програми – складової галузевого стандарту підготовки фахівця, стандарту вищої освіти, враховуючи структурно-логічну схему підготовки, що визначає перелік нормативних і вибіркових навчальних предметів, послідовність їх вивчення, конкретні форми проведення занять, графік навчального процесу, форми проведення підсумкового контролю та підсумкової атестації [1].

Структурно-логічна схема спеціальності є алгоритмом реалізації навчального плану та освітньо-професійної програми для формування у випускників знань та умінь, передбачених кваліфікаційною характеристикою. Вона призначена для визначення та формування цілей і задач навчання студентів у кожному семестрі шляхом конкретизації кінцевої мети навчання; розробки логічної послідовності вивчення кожної дисципліни за часом; встановлення і оптимальної реалізації міжпредметних зв'язків; створення раціональної структури навчального процесу за типами занять на весь період навчання з урахуванням складності і змісту дисципліни; оптимізації навантаження професорсько-викладацького складу тощо.

Схема забезпечує можливість зробити систему організації навчального процесу більш гнучкішою та об'єктивнішою, вказує шляхи відшукування резервів покращення професійних якостей фахівця. При її розробці необхідно враховувати поділ навчального матеріалу не лише на блоки дисциплін і їх наповнення відповідно до ОКХ і ОПП, але й специфіку кредитно-модульної системи навчання, розподіл унормованої кількості кредитів ECTS на навчальні (змістовні) модулі, систему контрольних заходів.

У формування структурно-логічної схеми закладені такі основні принципи навчання:

- принцип випереджаючого навчання – навчальні дисципліни, які найбільш суттєво впливають на розуміння студентами навчального матеріалу базових дисциплін, повинні вивчатись у повному або достатньому обсязі до початку вивчення базових дисциплін;
- принцип неперервності і послідовності навчання – вивчення фахових дисциплін починається з другого року навчання і триває до його завершення;
- принцип наступності навчання – вивчений у даній дисципліні матеріал буде використовуватись при вивченні наступних дисциплін, в процесі проходження практик студентів та при виконанні курсових робіт.

Порівняльний аналіз робочих програм дозволив виявити спільне і відмінне не тільки в їх змісті та структурі але й назві та переліку курсів документознавчого блоку. Серед назв дисциплін зустрічаються: «Документознавство», «Діловодство», «Організація сучасного діловодства», «Загальне і кадрове діловодство», «Управлінське документознавство», «Управлінське документування», «Діловодство та документування управлінської діяльності», «Документаційне забезпечення діяльності установ» тощо. Такі неузгодження можна пояснити, передусім, відсутністю державного стандарту з підготовки фахівців за названою спеціальністю [6].

Це, з одного боку, надає певної самостійності ВНЗ у виборі навчальних предметів, номенклатура курсів зумовлена, зазвичай, специфікою науково-педагогічного складу спеціальних кафедр, зорієнтованих на викладання тієї чи

іншої дисципліни, з іншого, – часто призводить до інтуїтивно-суб'єктивного наповнення змісту окремих дисциплін та їх назв, освітньо-професійних програм (ОПП), освітньо-кваліфікаційних характеристик (ОКХ), навчальних планів і програм і т.п. Такий підхід актуалізує проблему розроблення наукових підходів до змісту вищої освіти завдяки міждисциплінарній інтеграції, адаптованої до вимог вітчизняної та європейської вищої освіти, що трансформується в глобальному інформаційному середовищі.

Методичне планування міждисциплінарної інтеграції ведеться в трьох напрямках:

- перший напрям – визначаються дисципліни, їх розділи, теми, що є забезпечуючими для теми даного заняття;
- другий напрям – визначаються перспективні дисципліни, їх розділи, теми;
- третій напрям – плануються внутрішньо-предметні зв'язки, що забезпечують інтеграцію теми, що вивчається з попередніми та наступними темами даного курсу [7].

Найбільш адекватною формою міждисциплінарної інтеграції на сьогодні є метод формування змістовних зв'язків. Мова йде про принципово нову організацію навчального процесу, при якій студенти спеціалізації «Документознавство та інформаційна діяльність» повинні вивчати не окремі дисципліни, а документ у цілому; документостворення – правильне складання документів, відображення в них необхідних даних; документообіг – процес руху документів, його динаміку; структуру «життєвого циклу» традиційного й електронного документів комплексно; керування документаційними процесами. Це дасть змогу у змісті курсів документознавчого блоку максимально уникнути дублювання окремих тем, адже саме він найбільш спрямований на забезпечення професійної компетентності майбутніх документознавців.

Міжпредметні зв'язки в логічному завершеному можуть виглядати такі.

1. Документознавство (загальне і спеціальне) – суть поняття «документ», його ознаки та властивості, функції документа.
2. Діловодство (загальне і кадрове) – сукупність процесів, що забезпечують документування управлінської інформації та організування роботи зі службовими документами.
3. Управлінське документознавство – методи, засоби і способи документування; законодавство України, державні стандарти, інші нормативні та методичні документи із документування управлінської інформації; класифікацію документів.
4. Електронний документообіг – розуміння системної організації інформаційно-технологічного простору організації, побудови її інформаційної моделі.
5. Керування документаційними процесами – контроль за створенням, прийманням, зберіганням, використанням, передаванням до архіву та вилученням для знищення службових документів, охоплюючи процеси відбирання та зберігання в документальній формі свідчень та інформації про ділову діяльність.

Отже, з метою поглиблення, систематизації та узагальнення знань природно, що саме в структурно-логічній схемі відображаються міжпредметні зв'язки на весь період навчання студента. Водночас, міжпредметна інтеграція є важливою складовою частиною підготовки майбутнього фахівця спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність» і дозволяє

показати значимість кожної дисципліни документознавчого блоку, що викладається у вищому навчальному закладі, показує причинно-наслідкові зв'язки, спонукає студента до систематизації знань із документознавчих дисциплін.

Література

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014. – № 1556-VII. – [Електронний ресурс]. – Електрон. дан. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>, вільний. Назва з екрану.
2. Про Державну національну програму "Освіта" ("Україна XXI століття"): постанова Кабінету Міністрів України від 03.11.1993 № 896 [Електронний ресурс]. – Електрон. дан. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF>, вільний. Назва з екрану.
3. Про затвердження Положення про дистанційне навчання : наказ МОН України, положення від 25.04.2013 № 466. – [Електронний ресурс]. – Електрон. дан. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>, вільний. Назва з екрану.
4. Про методичні рекомендації щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах : лист МОН від 26.02.2010 р. N 1/9 - 119. – [Електронний ресурс]. – Електрон. дан. – Режим доступу : <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/985>, вільний. Назва з екрану.
5. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року: указ Президента України від 25.06.2013р. № 344/2013. – [Електронний ресурс]. – Електрон. дан. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>, вільний. Назва з екрану.
6. Кушнарєнко, Н. Внутріпредметна і міжпредметна інтеграція дисциплін документознавчого циклу / Н. Кушнарєнко // Вісн. ХДАК. – 2003. – Вип. 11. – С. 106-114.
7. Демчина, Л. І. Міждисциплінарна інтеграція дисциплін спеціалізації «Документознавство та інформаційна діяльність» / Л. І. Демчина // Інформаційна культура у просторі професійної комунікації : матеріали Всеукраїнської науково-методичної Інтернет-конференції (14-15 квітня 2016, м.Івано-Франківськ). – Івано-Франківськ : Фоліант, 2016. – С.19-22.

УДК 378

ВИТОКИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ БІБЛІОТЕЧНОЇ ГАЛУЗІ В КИЇВСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ІНСТИТУТУ КУЛЬТУРИ (НИНІ КНУКІМ)

Черняк Ірина Володимирівна,

*здобувач Київського національного університету культури та мистецтв,
науковий співробітник НІЕЗ «Переяслав»,
м. Переяслав, Україна*

Заснування Київської філії (1961) Харківського державного бібліотечного інституту (нині ХДАК), знайшло своє продовження у створенні Київського державного інституту культури (1968), нині відомого як КНУКІМ. Відкриття самостійного бібліотечного інституту у Києві було викликано тим, що саме у столиці країни зосереджені республіканські, наукові, багато спеціальних бібліотек, служб наукової інформації, які були базами дослідної та практичної роботи.

Ідея створення вищого навчального закладу, належала відомому українському бібліотекознавцеві, організатору в галузі культури та мистецтва, професору Олексію Степановичу Сокальському. Саме йому було доручено очолити вищий навчальний заклад. Маючи здібності керівника-організатора,